

האם אתה מוטה?

כתב: ריצ'רד גסו

אתה בטח חושב שאינך אווזו בדעה קדומה ביחס לקבוצה כלשהי, אך מרבית הסיכויים כי הנך. לא, אינו מתכוון לכך שאתה מפלה על רקע מין, גזע או דת, אלא על היותך מוטה בהשקעותיך.

ייתכן ושמעת על שלושת הכללים בנדל"ן: מיקום, מיקום, מיקום. באשר להשקעות החוקים הינם: ביזור, ביזור, ביזור. הזכרתי ביזור? המשקיעים הטובים ביותר נוטים לבזר את השקעותיהם בין סוגי נכסים שונים (מניות, אג"ח, נדל"ן וכו'), מגזרים שונים (היי-טק, כימיקלים, בנקים וכו') וגיאוגרפיות שונות. לרב, תיקים מבוזרים הנם בעלי תשואות סולידיות וסיכון נמוך יותר מאשר תיקים שאינם מבוזרים. אף-על-פי-כן, רוב האנשים אינם מבזרים את תיק ההשקעות שלהם כראוי והם "מוטים". ארחיב להלן על הטיה זו.

הטיה נכסית - ישנו כלל אצבע ישן הגורס, כי גיל המשקיע אמור לייצג את האוזו שיש על המשקיע להשקיע באג"ח, כאשר היתרה מוקצית למניות. לדוגמא, תחת קו מנחה זה, אדם בן 30 צריך להשקיע 30% באג"ח ו-70% במניות, אדם בן 50 צריך להשקיע 50% באג"ח ו-50% במניות ואדם בן 70 צריך להשקיע 70% באג"ח ו-30% במניות. הרעיון העומד מאחורי כלל זה הינו, כי מאחר ומניות הינן בעלות סיכון גבוה יותר מאשר אג"ח, משקיעים צריכים להפחית את חשיפתם למניות ככל שהם מתבגרים. עם זאת, לדעתי, כלל זה אינו רלבנטי עוד, אם היה בכלל רלבנטי בעבר. עם התשואות הנמוכות הקיימות כיום באג"ח ושיעורי הריבית הנמוכים על חשבונות בבנקים, משקיעים בדר"כ מפסידים כסף על השקעותיהם, שכן האינפלציה גבוהה יותר מהתשואות שהם מקבלים. בעוד שהשקעה במניות כרוכה בסיכון גבוה יותר, היא גם בדר"כ בעלת פוטנציאל גבוה יותר לקבלת תשואות. עם העלייה בתוחלת החיים למשקיעים יש יותר זמן להחזיר את ההפסדים שצברו.

הטיה מגזרית - משקיעים רבים מושקעים יתר על המידה במגזר מסוים. לדוגמא, אני מכיר מספר משקיעים שכל כספם הושקע במניות של חברות טכנולוגיה בטרם קריסת הסקטור בתחילת שנות ה-2000. משקיעים אלו הפסידו חלק נכבד מכספם, ולקח יותר מ-15 שנים לאחור-מכן למדדי הטכנולוגיה הראשיים לחזור לשיאים הקודמים. לעומתם, מדדי המניות הכלליים, כגון ה-S&P 500, גבוהים בכמעט 40% מעל השיא של שנת 2000. אם משקיעים אלה היו מבזרים את תיק ההשקעות שלהם במגזרים שונים ולא מושקעים במגזר הטכנולוגיה בלבד, מצבם כיום היה שונה לחלוטין.

הטיה גיאוגרפית - קיימת נטייה בקרב אנשים להשקיע את מרבית נכסיהם בארץ המוצא שלהם, נטייה הידועה בכינויה "הטיית ארץ המוצא". מדובר בנושא גלובלי, שכן כל המשקיעים ברחבי העולם "שבויים" בהטיה זו. מחקר שנערך ע"י קבוצת Vanguard מראה, כי ארה"ב מהווה כ-49% משווי שוק המניות העולמי, עם זאת משקיעים אמריקאים בקרנות נאמנות החזיקו רק 27% מהשקעותיהם במניות בקרנות שאינן אמריקאיות. האמור נכון גם בישראל. אם חיית בישראל מספר שנים או יותר, סביר להניח שיש לך הטיית ארץ מוצא ביחס לישראל. הסיבות לכך הינן:

- אם בבעלותך קרן פנסיה, ביטוח מנהלים, קופת גמל או קרן השתלמות, סביר להניח, כי רובם מושקעים במניות או אג"ח ישראלים.

- אם בבעלותך בית בישראל, הוא לרב מהווה שיעור גבוה משווי נכסייך, נטו. מחירי הדירות בישראל קשורים למשק הישראלי ונקובים בשקלים.
 - אם אתה עובד, אתה מקבל משכורת שגם היא קשורה למשק הישראלי ולרב נקובה בשקלים. התזרים החופשי העתידי המתקבל ממשכורתך הינו נכס.
- אי לכך, סביר להניח ששווי נכסייך, נטו בעל משקל יתר בישראל.

אתה בטח אומר לעצמך: "אני לא וורן באפט, כיצד אני יכול לבזר?" ולמעשה ניתן לבצע זאת ביתר קלות, דרך שימוש בקרנות תעודות סל (ETF-Exchange Traded Funds) וקרנות נאמנות. כלי השקעה אלה, מאפשרים לבזר את תיק ההשקעות הן של אנשים אמידים והן של כאלה שאינם (אני בן אדם אופטימי מטבעי ולכן אני נוטה לכתוב קבוצה זו כ"אמידים בעתיד"). ההשקעה בקרנות תעודות סל ובקרנות נאמנות בונה לך "תיק השקעות מיד"י" ובאה בכל מיני צורות של השקעה: קרנות שמשקיעות בשוק המניות בארה"ב, בשוקי מניות מחוץ לארה"ב, בשוקים מתפתחים, באג"ח ארה"ב, באג"ח מחוץ לארה"ב, בנדל"ן וכיו"ב. באמצעות עבודה צמודה עם יועץ השקעות מוסמך יש באפשרותך לבנות תיק השקעות מבוזר, שיסייע לך לעמוד במטרותיך הפיננסיות.

* הכותב הינו מתכנן פיננסי מוסמך (CFP) ב- "The Service" תכנון פיננסי (א.ף. פי) בע"מ ורו"ח מוסמך (CPA) (ארה"ב).

The Service Financial Planning (F.P) Ltd.

Maskit 8, Herzliya Pituach

03-9707070

info@theservice.co.il

www.theservice.co.il

Are You Biased?

by **Richard Gussow** CFP®

You may like to think that you are not prejudiced against any particular group. But the odds are that you are biased. No, I don't mean that you discriminate based on gender, race or religion. I am talking about your investments. That's right, you probably have investment bias.

You may have heard about the three rules of real estate: Location, Location, Location. With investing, the rules are: 1. Diversification 2. Diversification 3. Diversification. Did I mention diversification? The best investors tend to be diversified in several ways, by asset type (stocks, bonds, real estate, etc.), by sector (high-tech, chemicals, banks, etc.) and by geography. Diversification has a strong track record, with solid returns and lower risk than non-diversified portfolios. Nevertheless, most people are not properly diversified, and are "biased". Let's discuss these biases in more depth.

Asset bias: There is an old rule of thumb is that your age should represent the percentage you should invest in bonds, with the balance going to stocks. For example, under this guideline a 30-year-old should have 30% invested in bonds, with the remaining 70% invested in stocks. A 50-year-old should have 50% in bonds and 50% in stocks, and a 70-year-old should have 70% in bonds and 30% in stocks. The thought behind this is that since stocks have higher risk than bonds, investors should reduce their exposure to stocks as they get older. However, in my view, this rule is no longer relevant, if it ever was. With today's low bond yields and low interest rates on bank accounts, investors are often losing money with these investments, because inflation is higher than the yields they are receiving. While stocks involve higher risk, they also have higher potential returns. With life spans increasing (more on that in a future article), investors have more time to recoup losses.

Sector bias: Many investors will be overly invested in a particular sector. For example, I know several investors who had all their money invested in technology stocks before the collapse of this sector in the early 2000s. These investors lost a huge chunk of their money,

The Service Financial Planning (F.P) Ltd.

Maskit 8, Herzliya Pituach

03-9707070

info@theservice.co.il

www.theservice.co.il

and it took the main technology indices over 15 years to recover these losses. In contrast, the S&P 500 is nearly 40% higher than where it stood in 2000. Had these investors diversified their portfolios in different sectors and not just invested in technology stocks, their situation today would be completely different.

Geographical bias: There is a tendency for people to have a very high proportion of their assets invested in their home country. This is known as Home Bias. This is a global issue, as US, UK, Canadian and Australian investors are all guilty of home bias. According to a study by the Vanguard Group, the US accounts for about 49% of the value of the global stock market, yet US mutual fund investors held only 27% of their stock investments in non-US funds. The same applies to Israel. If you have been living in Israel for several years or more, you probably have a home bias towards Israel. Here's why. If you have a pension fund, bituach menahalim, kupa gemel or keren hishtalmut, much of these are likely to be invested in Israeli stocks and bonds. If you own a home in Israel, this likely represents a high percentage of your net worth. Israeli home prices are tied to the Israeli economy, and are denominated in Shekels. If you are working, you have a salary, which is also tied to the Israeli economy and in most cases is denominated in Shekels. These future cash flows from your salary are an asset. So your net worth is likely "overweight" Israel.

You may be saying to yourself, "I'm not Warren Buffet, how can I diversify?" It can actually be done quite easily, through the use of Exchange Traded Funds (ETFs) and mutual funds. These investment vehicles allow diversification for both the wealthy and the not so wealthy (I am an optimist, so I prefer to call the latter group "the future wealthy"). Investing in ETFs and mutual funds builds you an "instant portfolio", and these investment vehicles come in all sorts of flavors, with funds that invest in the US stock market, non-US stock markets, emerging markets, US bonds, non-US bonds, real estate, etc. By working with a qualified investment advisor, you can build a diversified portfolio that can help you meet your financial goals.

The author is CPA and Certified Financial Planner (CFP) at "The Service Financial Planning (F.P.) Ltd".